

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Bc. E. D.**, zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříková 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Ulrichovo náměstí 810, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014 č. j. 31 Ad 42/2013 – 38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014, č. j. 31 Ad 42/2013 – 38, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce - Bc. E. D. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014, č. j. 31 Ad 42/2013 – 38, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové (dále též „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 16. 10. 2014, č. j. 31 Ad 42/2013 – 38, zamítl jako nedůvodnou žalobu, kterou se žalobce Bc. E. D. domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje (dále také „žalovaný“) ze dne 10. 9. 2013, č. ŘŘ-456/2013, kterým bylo změněno rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje pro vnější službu ze dne 11. 10. 2011, č. VS-900/2011, jímž nebylo vyhověno žádosti žalobce o přepočítání a doplacení služebního příjmu za 257,5 hod. odpracovaných nad rámec služby v letech 2008 a 2010, a to tak, že žalobci byl 1) přiznán služební příjem za službu přesčas za rok 2008 ve výši 29.736 Kč a doplatek za dovolenou za

rok 2008 ve výši 26 Kč a 2) nebyl přiznán služební příjem za službu přesčas v letech 2008 - 2010 ve výši 24.854 Kč a doplatek za dovolenou za uvedené období ve výši 2.441,5 Kč.

Krajský soud nejprve poukázal na to, že o věci rozhoduje již podruhé, když předchozí rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vyslovil při tom závazný právní názor, podle něhož se žalobce domáhal oprávněně vyplacení náhrady za vykonané služby přesčas v roce 2008, v délce trvání 209 hod. V nyní projednávané věci pak již mezi účastníky řízení zůstala spornou toliko otázka oprávněnosti žalobcem požadované výplaty (proplacení) služebního příjmu za služby přesčas v měsících září, říjen a prosinec 2010, kterou mu však žalovaný odmítl proplatit. Tento svůj postup odůvodnil především výjimečností daného období, změnou systemizace a snižováním počtu policistů s nemožností zajistit náhradu z jiného útvaru. Služební úkoly však musely být řádně plněny až do konce roku 2010 s tím, že je dále převzaly nástupnické útvary. V důsledku toho policisté plnili služební úkoly v oslabeném počtu a přijetí nových pracovníků nebylo umožněno.

Krajský soud proto vyšel z toho, že od srpna roku 2010 vyvstala potřeba transformace cizinecké policie a převodu její agendy pod Ministerstvo vnitra, přičemž přesný okamžik tohoto převodu byl odvislý od přijetí nové právní úpravy. Tato se stala platnou dne 30. 12. 2010 a nabyla účinnosti dne 1. 1. 2011. Na základě těchto skutečností dospěl k závěru, že uváděné hodiny přesčas, jež jsou předmětem sporu - za období měsíců září, říjen a prosinec roku 2010 nemohly nahrazovat a ani nenahrazovaly dlouhodobý a trvalý nedostatek osob. Byly totiž vynuceným výsledkem momentální nastalé situace, jež nebylo možno předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny. Situaci nadto znásobil i neočekávaný odchod jednoho příslušníka na základě výpovědi. Danou situaci proto nelze přirovnávat k dlouhodobému a trvalému nedostatku příslušníků policie. Je tomu tak proto, že výpověď jednoho příslušníka navodila nutnost zajistit řádný chod pracoviště na omezenou dobu 3 měsíců. Nejednalo se tedy o stav dlouhodobého nedostatečného personálního obsazení, který znaky důležitého zájmu nesplňuje. Krajský soud se proto přiklonil k názoru žalovaného, že v nastalé situaci bylo třeba přistoupit k nařizování služby přesčas z důvodu důležitého zájmu služby a to především z důvodu odchodu jednoho příslušníka v době, kdy bylo již zřejmé, že dané pracoviště bude zrušeno. Na druhou stranu je však nutno podotknout, že dovolená policistů a studijní volno nejsou důvodem pro neproplácení hodin, které žalobce sloužil mimo zákonnou dobu. Krajský soud proto uzavřel, že žalovaný postupoval zákonně, když žalobci neuznal proplacení služebního příjmu za služby přesčas v měsících září, říjen a prosinec roku 2010, neboť služba přesčas byla v tomto období vyvolána nutností zajistit řádný chod pracoviště na omezenou dobu.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou výslovně opřel o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatel především krajskému soudu vytýká, že vzal nepřipadně za svá skutková tvrzení žalovaného. Krajským soudem uváděná „*nemožnost zajistit kvalifikovanou náhradu z jiného útvaru*“ (str. 7 rozsudku) nebyla před soudem ani tvrzena ani prokázána. Poprvé byla žalovaným zmíněna až v závěrečném návrhu. Z tohoto důvodu proto neměl žádnou

pokračování

možnost na tuto výhradu adekvátně reagovat a případně ji vyvrátit. Činí tak proto až nyní, když uvádí, že na uvolněné místo pracovníka operačního střediska ObŘ SCPP nebyly kladeny žádné zvláštní kvalifikační nároky. Postačovalo středoškolské vzdělání, které musí mít každý policista a zácvik v délce trvání 1 měsíce na pracovišti. Odmítá proto, že by zde skutečně byla dána „nemožnost zajistit kvalifikovanou náhradu“ jak bez dalšího převzal krajský soud z vyjádření žalovaného.

Krajský soud se rovněž mylí, pokud na str. 7 svého rozsudku uvedl, že datum zrušení Služby cizinecké policie záviselo na nové zákonné úpravě. Je tomu tak proto, že Služba cizinecké policie nebyla od 1. 1. 2011 zrušena, ale došlo pouze k převodu některých kompetencí na Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky. Služba cizinecké policie nadále existuje a její ředitelství je útvar s celorepublikovou působností. Bylo tedy jen na vedení policie, jakou formu reorganizace zvolí. Jelikož k reorganizaci došlo až od 1. 1. 2010, mohly být kroky učiněné v roce 2010 považovány pouze za „přípravu“ reorganizace.

Stěžovatel zásadně nesouhlasí se skutkovým závěrem krajského soudu, že sporným obdobím je období září až prosinec roku 2010. Ze spisu jasně vyplývá, že výkon služby, který byl označen později (tedy v jiném období než byl vykonán) jako přesčas do limitu 150 hod., je ve skutečnosti za období měsíců srpen až listopad. Již v srpnu 2010 ale odpracoval 13,5 hod. výkonu služby navíc. V měsíci prosinci došlo pouze k redukci výkonu jeho služby do limitu - tj. ve výši -13,5 hod. Nadto krajský soud uvádí i období září, říjen a prosinec 2010.

Krajský soud ale nesprávně vyhodnotil i další rozhodnou skutečnost, a to „*neočekávaný odchod*“ jednoho ze sloužících policistů. V tomto případě se též nejednalo o žádný „*neočekávaný odchod*“. U Policie České republiky je běžné, že příslušníci policie nad 50 let a s výkonem nad 25 let služby běžně odcházejí ze služebního poměru. Navíc u policisty V. došlo k odchodu po dvouměsíční výpovědi. To znamená, že služební orgán měl již od června 2010 k dispozici výpověď tohoto příslušníka policie. V měsíci červnu se však o žádné reorganizaci Služby cizinecké policie neuvažovalo. K tomu došlo až v říjnu téhož roku. Služební funkcionář měl tedy dostatek času - i při měsíční zaškolovací době - zajistit za odcházejícího policistu náhradu. V rozsudku sám krajský soud konstatuje, že se o vnitřní transformaci Služby cizinecké policie začalo jednat až v srpnu 2010. Nikterak však nereflektoval na nečinnost služebního orgánu, který věděl již před srpnem 2010, že bude na služebně policie podstav.

Krajský soud také nesprávně posoudil otázku, že reorganizace činnosti jednotlivých složek či útvarů Policie České republiky je důležitým zájmem služby. Má naopak za to, že jde o otázku ryze personální a organizační. Je tomu tak proto, že bylo pouze vnitřní záležitostí policie, jakým způsobem a kdy reorganizaci provede. V projednávané věci ani nehrozil žádný vznik škody, ohrožení života, zdraví, majetku či veřejného pořádku, které by si jinak vyžádaly vyššího nasazení policistů. Bylo tedy povinností policie reorganizaci připravit tak, aby se co nejvíce šetřila práva a oprávněné zájmy jejich příslušníků a bylo jim zaručeno rovné postavení a zacházení. Nelze proto, jak to učinil žalovaný a převzal i krajský soud, přijmout závěr, že v případě nedostatku policistů slouží ostatní nad rámec stanovené doby bez nároku na služební příjem.

Stěžovatel rovněž namítá, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Na str. 7 tohoto rozsudku se uvádí, že dovolená a studijní volno nejsou důvodem pro neproplácení hodin, které žalobce sloužil mimo zákonnou dobu. Nikterak se však tento rozsudek nevypořádal s otázkou, které hodiny jako policista odpracoval za dovolené jiných policistů či za jejich služební volno. Nadto krajský soud jen konstatoval, že žalovaný potupoval zákonně, pokud mu neuznal proplacení služebního příjmu za služby přesčas v měsících září, říjen a prosinec roku 2010, v nichž služba přesčas byla vyvolána nutností zajistit řádný chod pracoviště na omezenou dobu.

Žádným způsobem pak nebyla v projednávané věci prokázána nemožnost zajistit řádný výkon služby na pracovišti jiným způsobem, nežli prací přesčas zbylých příslušníků policie. Tato informace byla toliko uvedena při jednání před krajským soudem, a to bez jakéhokoli podložení důkazy. Právý opak je však pravdou. Policie České republiky umožnila některým příslušníkům ObŘ SCPP Hradec Králové přechod k jiným útvarům policie bez dalšího omezení. Musela si však být vědoma nedostatku policistů na pracovišti. Na pracoviště, kde plnil své služební povinnosti, přitom mohli být nadřízenými např. vysláni jiní policisté k dočasnému plnění úkolů. Zcela jiný postup byl ale zvolen v jeho případě, když mu byla „nabídnuata možnost“ přechodu na jiný útvar policie za podmínky výkonu služby na původním pracovišti až do 31. 12. 2010. Kromě toho, že tento postup neprokazuje „nemožnost zajistit řádný výkon služby na pracovišti“, svědčí o vytvoření nerovného postavení mezi jednotlivými policisty. Jedni (včetně něho) museli konat službu bez nároku na služební příjem (do limitu 150 hodin/rok) a druhí, kterým bylo umožněno odejít bez dalšího, službu do limitu 150 hodin zdarma vykonávat nemuseli. Vyslovený názor o nemožnosti zajistit řádný výkon služby na pracovišti jinak tak nemá žádnou skutkovou oporu. Akceptací názoru žalovaného krajským soudem bylo navíc zasaženo i do práva na rovné postavení jednotlivých policistů.

Žalovaný Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje se k podané kasační stížnosti nevyjádřil, ač s ní byl řádně obeznámen.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu je třeba zrušit, a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel podává předmětný mimořádný opravný prostředek nejen z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ale také z důvodu obsaženého v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy pro nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, případně pro jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jde - li o stěžovatelem vytýkanou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o vlastnost, ke které je povinen přihlížet z úřední povinnosti. K posouzení této námitky musel Nejvyšší správní soud přistoupit přednostně před právním posouzením věci samé. Je tomu tak proto, že by bylo přinejmenším předčasné, aby se nejdříve zabýval právním posouzením věci samé, byl-li by současně

pokračování

napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný, či založený na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, *je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit* (ve správním soudnictví podle ust. § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění rozhodnutí proto musí především vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Nejvyšší správní soud nepominul ani nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), v němž Ústavní soud vyslovil, že *„odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena“*. Ostatně Ústavní soud i v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), rovněž konstatoval, že: *„Soudy jsou povinny svá rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny“*.

Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře již dříve. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, který byl uveřejněn pod č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v němž vyložil, že: *„Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné“*. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 133/2004, pak vyslovil Nejvyšší správní soud názor, že: *„Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostacích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny“*. Nejvyšší správní soud též judikoval v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupném na www.nssoud.cz, že pokud *„z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření“*

závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech (uplatněných žalobních bodech), resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené pak musí nalézt svůj odraz v odůvodnění soudního rozhodnutí. Je tomu tak proto, že jen prostřednictvím odůvodnění tohoto rozhodnutí lze dovodit, z jakého skutkového stavu správní soud vyšel a jak o něm uvážil. Co do rozsahu přezkoumávání správního rozhodnutí (po věcné stránce) je správní soud, nestanoví-li zákon jinak (srov. ust. § 75 odst. 2 s. ř. s. v návaznosti na ust. § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), vázán dispoziční zásadou. Z rozsudku musí být též patrné, jak se správní soud vypořádal se vznesenými žalobními body a k nim se vztahující žalobní argumentací.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že pokud krajský soud rozhoduje o věci podruhé (rozhodnutí žalovaného správního orgánu druhého stupně bylo již dříve jedenkrát zrušeno krajským soudem), nezbavuje tato okolnost správní soud povinnosti, aby své rozhodnutí znovu řádně odůvodnil. To znamená, že je třeba v rozsudku uvést nejen předchozí průběh správního a soudního řízení, obsah podané žaloby, stanoviska žalovaného k žalobě, popřípadě odkaz na relevantní judikaturu, ale především i skutkový stav věci. V rozsudku je třeba znovu uvést, k jakému skutkovému závěru správní soud dospěl (jak hodnotil důkazy) a jak tento skutkový stav vyhodnotil po právní stránce. Řádné odůvodnění soudního rozsudku nemůže obsahovat jen formulaci prostých závěrů soudu, či dokonce toliko závěry bez dalšího převzaté od jednoho z účastníků řízení, nýbrž musí osvětlovat účastníkům řízení, z jakých skutkových a právních důvodů (pohnutek, úvah, myšlenek) soud dovodil právě zde formulované závěry. Tato okolnost slouží nejen k tomu, aby soud učinil své závěry srozumitelnými a řádně umožnil účastníkům řízení podrobit je možné revizi (např. v kasačním řízení), ale také k přesvědčivosti soudního rozhodování. Není-li soudní rozhodnutí řádně a přesvědčivě odůvodněno, nezakládá ani důvěru v soudní rozhodování. V neposlední řadě musí být z rozsudku správního soudu i zřejmé, jak se tento soud vypořádal se všemi vznesenými (a přípustnými) žalobními body.

Těmto požadavkům posuzovaný rozsudek krajského soudu nevyhovuje.

Krajský soud se v napadeném rozsudku obsáhle věnuje rekapitulaci předchozích řízení, prezentovaným závěrům účastníků řízení a citaci judikatury, včetně jejich právních vět (str. 1 až 7 rozsudku). V odst. 2 na str. 7 rozsudku rekapituluje důvody, pro které žalovaný neuznal stěžovateli proplacení služebního příjmu za služby přesčas (za měsíce září, říjen a prosinec roku 2010) a uvedl důvody, které jej k tomu vedly (důvodem byla výjimečnost daného období, změna v systemizaci, snížení počtu policistů s nemožností zajistit kvalifikovanou náhradu z jiného útvaru, tedy, že policisté plnili úkoly v oslabeném počtu a přijetí nových policistů nebylo možné). V následujícím (jediném) odstavci rozsudku posléze krajský soud konstatoval, že „od srpna 2010 vyvstala potřeba transformace cizinecké policie a převodu této agendy k jinému odboru Ministerstva vnitra,

pokračování

poté vyslovil některé své závěry, jako např. že „*uváděné hodiny služby přesčas, jež jsou předmětem sporu mezi účastníky řízení, za období září až prosinec 2010 (ačkoliv doposud hovořil o září, říjnu a prosinci roku 2010) nemohly nahrazovat a ani nenahrazovaly dlouhodobý a trvalý nedostatek osob*“, že „*přesčasové hodiny byly vynuceným výsledkem momentální nastalé situace, jež nebylo možno předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny*“, a že „*situaci navíc znásobil i neočekávaný odchod jednoho příslušníka na základě podané výpovědi*“ a v závěru tohoto odstavce uzavřel, že se v případě nařízených přesčasů stěžovateli nejednalo o stav dlouhodobého nedostatečného personálního obsazení, který znaky důležitého zájmu nesplňuje. Jinak řečeno, krajský soud se přiklonil k názoru žalovaného, že v nastalé situaci bylo nutno přistoupit k nařizování služby přesčas z důvodu důležitého zájmu služby, a to především z důvodu odchodu jednoho příslušníka policie v době, kdy bylo zřejmé, že dané pracoviště bude zrušeno.

Z takto podaného rozsudku krajského soudu ale není zřejmé, z jakého skutkového stavu věci krajský soud vyšel a jaké skutečnosti vzal za prokázané. Nebylo na jisto postaveno ani množství přesčasových hodin (stěžovatelem uváděno 107,5 hodin), ani v jakém období tyto měly být stěžovatelem bez náhrady odslouženy (měly vzniknout). Tedy zda tomu bylo skutečně v období září až prosinec 2010 či v září, říjnu a prosinci 2010, jak převzal bez dalšího krajský soud od žalovaného, nebo v období jiném - jak uváděl stěžovatel ve své žalobě a kasační stížnosti (srpen až listopad 2010); tudíž i v období, kdy personální stav na pracovišti stěžovatele byl zcela naplněn (6 příslušníků). Z podané žaloby je přitom zřejmé, že stěžovatel dovozuje např. již v měsíci srpnu 2010 odpracovaný přesčas v rozsahu 31,5 hod (viz tabulka předposlední sloupec) a žalovaný naopak ve svém rozhodnutí dovozuje u stěžovatele za tento měsíc 0 přesčasových hodin (str. 6 odst. 1 napadeného rozhodnutí). K těmto zásadním skutkovým rozporům mezi účastníky řízení se však krajský soud nijak nevyjádřil a bez dalšího toliko implicitně převzal skutkové závěry žalovaného.

Z napadeného rozsudku není rovněž patrné, jak krajský soud právně vyhodnotil absenci jiných příslušníků policie (z důvodu dovolené či studijního volna) na pracovišti stěžovatele a vliv této absence (v jednotlivých obdobích roku 2010) na právní posouzení nařízení služby přesčas stěžovateli v tom kterém období roku 2010 (srpen až prosinec roku 2010). Důležitý zájem služby je přitom dán jen ve výjimečných případech, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny (krajský soud v tomto směru správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Stěžovatel proto oprávněně namítá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, neboť z něj není patrné, které hodiny stěžovatel odpracoval za dovolené policistů, či za jejich služební (studijní) volno, resp. krajský soud se ani k této otázce nijak nevyjádřil. Tyto pro věc podstatné skutkové okolnosti přitom mohou mít zcela zásadní dopad do právního posouzení oprávněnosti podané žaloby jako celku.

V neposlední řadě není z napadeného rozsudku ani zřejmé, jak posoudil krajský soud jednotlivé žalobní body a k nim se vtaující argumentaci stěžovatele jako žalobce, resp. z jakých skutkových a právních důvodů má jednotlivé žalobní body za liché, mylné či vyvrácené. Na tom nic nemění ani okolnost, že tyto body nebyly zcela pregnantně a jednoznačně formulovány. I tak je však z podané žaloby zřejmé, že stěžovatel v ní namítal

nezákonnost napadeného rozhodnutí pro nesprávné vymezení období, kdy vykonával službu přesčas (srpen až listopad 2010) - čl. II. odst. 4 žaloby. Podle žaloby správní orgán též vadně posoudil po právní stránce jako důležitý zájem služby i všechny důvody, pro které mu měla být nařízena služba přesčas (čl. II. odst. 1 - 6 žaloby). Dle názoru stěžovatele měl tedy žalovaný dospět k nesprávnému závěru, že „studium jednoho z policistů“ s dostatečným vzděláním bylo důležitým zájmem služby. Ke stejnému vadnému závěru však měl žalovaný dojít i tehdy, když dovodil, že „změna systemizace a snižování počtu policistů“ (od října resp. září 2010) byla důležitým zájmem služby (zejm. co do služeb přesčas stanovených stěžovateli v měsíci srpnu a září 2010), ačkoliv služební orgán o odchodu jednoho z policistů věděl již v měsíci červnu 2010. I když ani v tomto směru nebylo podání stěžovatele jako žalobce náležitým způsobem formulováno, bylo na krajském soudu, aby sám – skrze tyto žalobní body, resp. po jejich upřesnění - posoudil, zda žalobou napadené rozhodnutí - trpí vytykánymi nezákonnostmi, či nikoliv. Tomuto požadavku však rozsudek krajského soudu také nedostál.

Rozsudek krajského soudu je ale nepřezkoumatelný i pro nesrozumitelnost.

Z odůvodnění uvedeného rozsudku na jedné straně vyplývá, že se krajský soud přiklonil na stranu žalovaného - tj. že práce přesčas byla stěžovateli nařizována „především“ z důvodu důležitého zájmu služby. Na druhé straně však zaujal i opačné stanovisko, že dovolená policistů a studijní volno nejsou důvodem pro neproplácení hodin, které stěžovatel sloužil mimo zákonnou dobu (jinými slovy vyjádřeno, krajský soud přisvědčil názoru stěžovatele, že v těchto případech mu měly být odsloužené služební hodiny proplaceny). Na to krajský soud opět ale konstatuje, že žalovaný postupoval zákonně, když stěžovateli neuznal proplacení služebního příjmu za služby přesčas v měsících září, říjen a prosinec roku 2010, neboť služba přesčas byla vyvolána nutností zajistit řádný chod pracoviště na omezenou dobu.

Krajský soud tak vnitřně rozporným odůvodněním napadeného rozsudku založil v některých směrech nesoulad mezi výrokem rozhodnutí a odůvodněním tohoto rozhodnutí. Jeho rozsudek je proto dílem nepřezkoumatelný i pro nesrozumitelnost z důvodu vnitřní rozpornosti.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů zrušil kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014, č. j. 31 Ad 42/2013 – 38, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.).

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby řádně a v mezích žalobního návrhu (všech žalobních bodů a argumentů k nim se vztahujícím) a vysloveného názoru Nejvyššího správního soudu opětovně posoudil důvodnost podané žaloby, a teprve po té vydal rozhodnutí, které bude odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ust. § 109 odst. 2 s. ř. s.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2015

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu JUDr. Jaroslavem Hubáčkem v právní věci žalobce: **Bc. E. D.**, zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem Šafaříková 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje**, se sídlem Ulrichovo náměstí 810, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014, č. j. 31 Ad 42/2013 - 38,

t a k t o :

V písemném vyhotovení odstavce 13 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 As 263/2014 - 35,

s e o p r a v u j e

věta ve znění: „Žalovaný Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje se k podané kasační stížnosti nevyjádřil, ač s ní byl řádně obeznámen.“ tak, že zní:

„Žalovaný Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje považuje kasační stížnost žalobce za nedůvodnou. Především je nepravdivé a službu znevažující tvrzení stěžovatele, že nemožnost zajistit kvalifikovanou náhradu nebyla při soudním jednání tvrzena ani prokázána, a že byla žalovaným namítnuta až při závěrečném návrhu. Je tomu tak proto, že žalovaný již v napadeném rozhodnutí (str. 6 odst. 6 věta druhá) uvedl, že činnost policistů operačního střediska je specifická a vyžaduje kvalifikaci a zkušenost. Je třeba nadto zdůraznit, že personální situace u Policie ČR v roce 2010 v podstatě znemožňovala „záskok“ policistů z jiných složek. Stěžovatel dále záměrně zamlčuje okolnost, že v roce 2010 se kromě reorganizace cizinecké policie uvažovalo také o snížení počtu policistů a také o snižování služebního příjmu. To pak část policistů řešila žádostmi o ukončení služebního poměru a část (včetně stěžovatele) uplatněním u jiných útvarů policie. Stěžovatelova tabulka pak jen dokazuje, že po odchodu jednoho policisty (B. V.) již nebylo možné bez nařízení služby přesčas zajistit chod pracoviště, a to z důvodu objektivně vzniklé personální nedostatečnosti útvaru. Je pak jen spekulací, či domněnkou stěžovatelova úvaha, že je obvyklý odchod policistů ve věku nad 50 let a 25 let služby. Statisticky je odchod příslušníků policie z této kategorie srovnatelný s jinými kategoriemi. Je však třeba přisvědčit stěžovateli, že odcházející policista si podal žádost v červnu 2010. Za popsané situace nebylo pro žalovaného reálné zajistit za odcházejícího policistu náhradu (nikdo neměl zájem o službu na pracovišti, které se zruší bez náhrady). Žalovaný tak

neměl ani jinou možnost, než nařídit službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. K tomu, že se krajský soud nevypořádal s otázkou, které odsloužené hodiny stěžovatel odpracoval za dovolené a studijní volno jiných policistů, a že služební funkcionář nebyl oprávněn tyto odpracované hodiny označit jako důležitý zájem služby, uvádí, že rozvržení doby služby bylo nerovnoměrné. Způsob plánování služeb odpovídal § 53 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru. Údaje, jimiž stěžovatel argumentuje, jsou irelevantní. Jde-li pak o poukazované služební volno jiného policisty, tak údaje jsou nepřesné. Toto volno činilo 7 a nikoliv 9 dnů. Dotčený policista si služební volno vybíral i v roce 2009 (tedy v roce, kdy služba přesčas nařizována nebyla) a v celém průběhu roku 2010. Žalovaný neeviduje u stěžovatele žádné neproplacené hodiny služby přesčas a není pravdou, že by mu nebyl proplacen služební příjem. Nařizování služby přesčas od měsíce září do prosince 2010 se týkalo všech policistů na operační skupině. Stěžovatel proto nebyl nijak znevýhodněn oproti ostatním policistům [L. vykazuje 74,5h; K. 86,5h; Kv. 46h a C. 86h služby přesčas]. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost zamítl“.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 As 263/2014 – 35, rozhodl Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti žalobce tak, že napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2014 č. j. 31 Ad 42/2013 - 38, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podáním ze dne 23. 2. 2015 upozornil žalovaný Nejvyšší správní soud na zjevnou chybu v odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku. Konkrétně na to, že v odůvodnění shora uvedeného rozsudku (konstatační části) není obsaženo vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti, resp. je zde mylně uvedeno, že se k této stížnosti žalovaný nevyjádřil, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti není (své vyjádření ke kasační stížnosti postoupil žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu spolu se správním spisem dne 29. 12. 2014).

Podle ust. § 54 odst. 4 s. ř. s. předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

V této věci bylo v odstavci 13 odůvodnění (konstatační části) konečného písemného vyhotovení shora uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu nesprávně uvedeno v důsledku „chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti“, že se „žalovaný Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje k podané kasační stížnosti nevyjádřil, ač s ní byl řádně obeznámen“.

Nyní jde o posouzení právní otázky, zda pod pojem „chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti“ lze podřadit výše uvedený případ, kdy Nejvyšší správní soud v odůvodnění svého rozsudku konstatoval v odstavci 13 větu shora uvedenou, ačkoliv tomu tak nebylo, a zda lze toto chybné konstatování v odůvodnění tohoto rozsudku napravit opravným usnesením.

pokračování

Pro výklad pojmu „chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti“ obsaženého v ust. § 54 odst. 4 s. ř. s. se lze podle Nejvyššího správního soudu obrátit k judikatuře Nejvyššího soudu vztahující se k ust. § 164 o. s. ř., podle kterého předseda senátu opraví v rozsudku kdykoliv i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti.

Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, které bylo uveřejněno pod R 37/1969, je možné opravit rozsudek podle § 164 o. s. ř. jen v případech, že jde o chyby v psaní a počtech a dále o takové chyby, které jsou jako zřejmé nesprávnosti podobného původu jako chyby v psaní a počtech, tj. k nimž došlo jen zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti došlo k vyhlášení nebo vyhotovení rozsudku, a které jsou každému zřejmé; zřejmost takové nesprávnosti vyplývá zejména z porovnání výroku rozsudku s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí.

Nejvyšší správní soud, resp. předseda senátu tohoto soudu má za to, že ve světle judikátu R 37/1969, který je použitelný i v soudním řízení správním, je možno provést uvedenou opravu odůvodnění (konstatační části) odstavce 13 konečného písemného vyhotovení již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu.

V tomto případě došlo ke zřejmé nesprávnosti v odůvodnění konečného písemného vyhotovení rozsudku Nejvyššího správního soudu tím, že do odstavce 13 tohoto rozsudku bylo nedopatřením „přetaženo“ z pracovní verze konstatační části rozsudku, která předcházela vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti ze dne 29. 12. 2014, že se „žalovaný Ředitel Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje k podané kasační stížnosti nevyjádřil, ač s ní byl řádně obeznámen“. Tak tomu ale ve skutečnosti nebylo, neboť žalovaný skutečně doručil Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 12. 2014 (tedy před vyhlášením rozsudku ze dne 15. 1. 2015) vyjádření ke kasační stížnosti. Toto vyjádření také Nejvyšší správní soud bral v potaz při svém rozhodování. Uvedeným pochybením však nebylo vyjádření žalovaného jen zakomponováno v konečném písemném vyhotovení rozsudku Nejvyššího správního soudu.

Jinak řečeno, při tvorbě konečného písemného vyhotovení rozsudku Nejvyššího správního soudu došlo v odstavci 13 jeho odůvodnění (v konstatační části) k selhání v mechanické činnosti tvůrce tohoto rozsudku v důsledku jiné zjevné nesprávnosti (přetažení již uvedené věty z pracovní verze rozsudku do konečného vyhotovení rozsudku). Zřejmost takové nesprávnosti vyplývá z již uvedených souvislostí, protože žalovaný skutečně doručil Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 12. 2014 (tedy před vyhlášením rozsudku ze dne 15. 1. 2015) vyjádření ke kasační stížnosti.

Nad rámec shora uvedeného je třeba ovšem dodat, že uvedené administrativní pochybení bylo pro samotné rozhodování Nejvyššího správního soudu bez významu. Je tomu tak proto, že rozsudek krajského soudu byl zrušen pro jeho nepřezkoumatelnost a nikoliv pro nesprávné právní posouzení věci, k čemuž inklinovalo podané vyjádření. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu je vlastnost rozsudku, kterou nemohlo vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti jakkoliv ovlivnit. Vyjádření žalovaného (ať již jde o vyjádření k žalobě nebo i kasační stížnosti) není z povahy věci způsobitelné nahradit

odůvodnění žalobou napadeného správního rozhodnutí. Nedostatky správního rozhodnutí proto nelze zhojit ani ve vyjádření k žalobě, ani ve vyjádření ke kasační stížnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, obě rozhodnutí dostupné na www.nssoud.cz). Je tomu tak proto, že zákonnost rozhodnutí správního orgánu lze poměřovat toliko přes jeho odůvodnění a nikoliv přes vyjádření k žalobě či ke kasační stížnosti.

V souladu s citovaným ust. § 54 odst. 4 věty první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. předseda senátu opravil zřejmou nesprávnost v chybném znění odstavce 13 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 As 263/2014 - 35.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2015

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu